

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. 6.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál árak kereskedésében, hol egyes számlák is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordantca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 6t hasábos garmond sorért 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. belyegdíj.
Hirdetések felvételének: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királyutca 60. sz.) Bécsben: Hasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.) Oppeln: Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstraße 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart.
Nyilatkozatok: sora után 20 kr. előleg beiktatása mellett a szerkesztőséghez címzendők. Előfizetések s hirdetések díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Pártfusió és belreform.

— A politikai légkör fusióir-teljes. A párt-egyesülés e kombináció leginkább az ellenzéki oldalról támadnak. Ez nagyon természetes. A gyengébbek vágnak, savorognak támasz után; a nagy mérvben megerősödött Deák-párt bátran elmondhatja: el lehetek egymagára is. Amde nem mondja. Figyelemmel kíséri, s jóakarólag kihallgatja, politikai ellenfeleinek e nemű nyilatkozatát. És ez nagyon is rendén van. Mert, ha pártunk eléggé erős is arra, hogy egyedül tovább építsen az 1867-ki kiegyezés művén, még is kell, hogy megtudja becsülni azon értékes segítséget is, a melyet az ellenzék eddig paragon hevert, sőt vajmi gyakran ép a munkálkodás akadályozására fordult erőinek közreműködése nyújtana.

Legközelebből a „Hon“ expectorálja magát fusionalis irányban, s dicsőretekkel kell fölemlitenünk, hogy ezt nagyon józanul és helyes irányban teszi.

A belreformokat jelöli ki olyan tétel, a melyen parlamenti nagy pártjaink találkoznak, kezdet foghatnak.

Ez igaz szavakért bátran köszönetet mondhatunk az ellenzék higgadtabb felének.

A belreformokban karöltve haladhatunk! Sok van ezzel mondva.

Legelőbb is azt constatalná ez, hogy **készek** amott balról mondani a hű népszerűség-hajhászatról.

Mert a belreform-kérdésekben bármily szakavatottságot tanúsítanak politikai ellenfeleink, ezzel ugyan tömördeket használnának a közügynek, az országnak, a népnek, — hanem, a kérdések természeténél fogva a személyes ambitionnak édes keveset; ha tehát ez uton fognak velünk csatlakozva szilárd léptekkel előre haladni — hazafiságunknak így legszebb tanúságait adhatják, s bebizonyítanak, hogy **magasabb** érdekek vezetnek és nemcsak a muló népszerűség keresése, jobb belátásuk és meggyőződésük megtagadásával.

Azonban a legnagyobb haszon az ilyforma pártfusióból, a szabadelvűség teljes diadalán kívül az lenne, hogy a reformkérések **gyorsabban** és **sikeresebben** fognak megoldatni; az 1872/6-ki parlament zárszámlája fényes eredményt mutatna föl, méltán homlokán hordhatná majd a reform-országgyűlés díszes címét, s oda írhatnók a végére: az ország emelkedését s mellé a nemzet halálját is.

Ezeket felül közéletünk, sajtónkból száműzhetők azon **veszedelmes** korszakot és módot, mely a hazafi érdemek fitymálását hozta dítva, az elvet háttérbe szorítja a személyeskedés kedvéért, s mindenben is minduntalan a szen-

vedélynek tömjénez, szintugy elnémitván a józan ész, a bölcs megfontolás szavát.

Mi teljes szívünkkel üdvözljük azon eszme felkarolását, hogy a **két nagy parlamenti párt a belreformok keresztülvitelére fusionaljon**; mert ennek gyümölcsei lennének:

a hazai közérdekek erőteljes felkarolása!
a meddő, szenvedélyes szóharc megszűnése!
a társadalmi körbe is átharapózt gyűlölkedés eltűnése!

Ezek alapján a hon- és nemzetegység megszilárdulna; láthatólag haladnánk a vagyonsodásban, a kulturában; közös elleneinket könnyen sarkokba szorítanók — s **egyebekben** is előbb és **többet** vívnánk ki.

Ily értelemben éljen a pártfusió!

Lapszemle.

A „P. Napló“ egy szerb lap által több hét előtt közölt azon okmányok valódiságát, melyek állítólag a határ-örvidék polgárosítása céljából kiküldött Scudier altábornagy és királyi biztos tollából eredtek volna, s melyekben egyebek közt az illető közegek figyelemzetnek, hogy Magyarország déli részeiben oly mozgalom készül, melynek célja a létező állami intézmények s a törvényes állapotok felforgatása, a polgárosítás foganatosításának megállítás: bebizonyítottunk tekinti az által, hogy meg nem cáfolattak. Sajnosan constatalja, hogy a fejedelem e nemes intézkedése is ellenzékre talál; de másfelől örömmel látja, hogy az ily subversiv mozgalom éber szemekre talál. Szükségesek elővigyázati rendszabályok s ha kell a megtorlás is. A „P. N.“ csodálkozik, hogy Scudier ez elővigyázati szabályok mikénti alkalmazásáról nem nyilatkozik, a baj egyszerű jelzése nem elég. A foederalista közlönyök furcsán fogadták az iratokat, az egyik perbefogatást javasol, a másik tagad stb. A „Politik“ azon loyális tanácsa, hogy a tábornoknak másképp kellett volna cselekednie, habár mint kir. biztos helyesen járt is el, a loyális köpenye alól meglehetősen láttatni engedni a lázadás lólabát.

Az „Ung. Lloyd“ megtámadja az országos közoktatási tanácsot, mert az ülések nyilvánosságát kimondó előbbi határozatát különféle alaptalan ürügyek alatt megmástitotta, s a lapoknak csak hivatalos bulletin-eket akar juttatni zárt ajtóknál tartandó tanácskozmányairól. A közoktatási tanács, mely magát a magyar tanári testület képviselőjének állítja, tehát fél a nyilvánosságtól s nem átalja azon gyanut ébreszteni, hogy a magyar tanügy emelése helyett külön czélokat követ. — A lap aztán kikel az osztályoknak adott szűk hatáskör s azon további határozat ellen, melynél fogva a minisztérium kebeléből kiküldendő hivatalnokoknak nem csak a teljes ülésben, hanem az osztályokban is volna helyük és szavazatuk. Ez homlok egyenest ellenkezik a közoktatási tanács

tiszjét terítette le a boulognei erdőben a királyi testőrségnek. Erre 23 st. cyrinövendék esküdt bszut s fogadta fel, hogy egymásután megvinnak a vívmesterrel, mit ez elfogadott, s meg is kezdett volna, ha a testőrség tagjai sokkal könnyebb és egyszerűbb tervet nem főznek ki, s Chocquart nevű vezér- és kartsárat nem bérlik fel elene. Az ellenfelek azon helyen találkoztak, hol most az Avenue d'Eylau áll, több mint ötven szemtanu jelenlétében, kik az akkori elsőrangú szabadelvű hírlapírókból, s a királyi udvar magasrangú tisztjeiből kerültek ki. A párbaj háromegyed óráig tartott, a midőn Constans vívmestere egy álvágás következtében kétféle metszett nyakkal hullott porba. És ami az akkori kör különösen jellemzi, Contans ahelyett, hogy haszontalan lamentációknak engedte volna át magát, minden idővesztegetés nélkül, felemelt zsold mellett Chocquart fogadta fel védelmére.

Ily lóporos jelenetek közt növekedvén fel — a melyekben ő mindig tevékeny és elsőrangú szerepvivő volt — csodálhatjuk-e hogy az ifju Mac Mahon Moricz mint a legkonokabb legitimista tüzkádó lépett a francia hadseregbe? Szép, bátor és előkelő összeköttetésekkel bírván, rögtön a törzskarban nyert alkalmazást és a 30-ki forradalom az algiri expeditioban harcolva találta őt Midőn ekkor Bourbon követkekezett az Orléans helyébe, ő nem adta be lemondását, minthogy talán titokban a Bourbonok iránt is rokonszenvet érzett. Számoltan tiszt volt akkoriban, ki vele együtt el fogadta az új állapotot, el az előléptetést a kegyet az új kormány kezéből, sőt még vitél is harcolt érte. Azonban egyikük sem szerette, sem nem tisztelte azon balga kormányformát, mely nem volt sem hus, sem hal, sem monarchia, sem szabadság és a mely künn tisztelet, ben biztonság nélkül tengette kétes létét 18 éven keresztül.

A francia katona képes megérteni a royalismust, fel fogja becsét a republikanismusnak, de őszintesége és velszületett józan felfogása nem érzi magát otthonosan oly rendszer alatt, mely folytonos kompromissumokból és fictiókból áll.

Vannak, kik csodálkoznak rajta, hogyan omolhatott néhány nap alatt ugy össze, az orleanista monarchia, mely 1830-tól 1848-ig oly melegen dédelgetve fenállhatott, pedig ha a francia nemzet még egyszer elég

fogalmával és céljával. Egyáltalán mondja az „U. L.“, szeretnők, ha valaki felvilágosítana, hogy mi igazolja tulajdonképen ezen közoktatási tanács további fenállását, s miért ne volna czélszerűbb azt a reactionarius irányt vett testületet végképen eltörölni és a cultur államok példájára, esetről-esetre enquete-bizottságokkal helyettesíteni.

A „P. Lloyd“ igen óhajtaná, hogy a német és osztrák-magyar kormány végre nyilatkozzanak az „Internationale“ ügyében Berlinben tartandó conferentia valódi célja iránt, mert az egész társadalom jólétét érintő kérdések megoldását a társadalom háta mögött tervezni, veszélyes eljárás. A német lapok ugyan azt mondják, hogy e conferentia egyedül célja a munkások és munkások közti ellentétek kiegyenlítése, a munkások megvédése a verseny ártalmas következményei ellen s ezen társadalmi osztály anyagi és szellemi emelése ok-szerű tanítás segélyével. De ha csak ez a cél, ugy a conferentia egyáltalán fölöslegesnek tűnik fel oly államok közt, melyek munkáviszonyai annyira különböznek. Azon körülmény, — hogy az „Internationale“ elleni közös eljárásra ép ama két állam nyújt kezét egymásnak, melyek egyike munkaereje nagy részét a másiktól veszi, inkább gyanut ébreszt, hogy Berlinben nem a munkások érdekeiről, hanem első sorban a politikai vétekese kölcsönös kiszolgáltatására vonatkozó szerződések kibővítéséről lesz szó. Ezt a gyanut jó volna eloszlatni.

A „Reform“ írja: Kerkapoly pénzügyminiszter Zágrábba utazott, s utazása összefüggésben van a horvát országos küldöttség munkálkodásával. A pénzügyi kérdés megoldása tehát várható, minthogy a miniszter a legalapabb fölvilágosításokkal fog szolgálni a horvátoknak. A budget-bizottság ülései nagyon hevesek, mert a kormány ugy a mult, mint a folyó évi rendelkezési alapot fölemelte, s ebbe a nemzeti pártiak nem akarnak beleegyezni. Egyszersmind megtagadták a kormánytól az indemnyit a budget nélküli időre. A kiegyezési alkudozások körébe különben a zágrábi érseki szék új betöltése is belevonatott.

Legujabb táviratok.

Zágráb, jul. 27. Kerkapoly pénzügyminiszter tegnap ide érkezett s Mollinary országos katonai főparancsnok társaságában, a bánsági és károlyvárosi határ-örvidék pénz- és határőri, táviradi s postahivatalainak megvizsgálására tovább utazott. — A rendkívüli hadügyi budget elfogadtatott. — A határörvidéki erdők eladási árából 21 millió fog határörvidéki vasutak építésére fordíttatni.

Páris, jul. 27. A nemzetgyűlés a tegnapi ülésben a nyers anyagok adójára vonatkozó törvényt egészen elfogadta Thiers igen erőlyes iratot intézett az arrasi megyefőnökhöz, a kerületében az „Internationale“ által felbujtatott nyugtalanságok és strikeok miatt. — A

balga lenne visszaállítani, ismét oly módon rognék össze, még pedig felannyi idő alatt. A hagyomány és a fejedelem iránti személyes rokonszenv kötelei, melyek az alkotmányos monarchiát az angol földhöz csatolják, teljesen hiányoznak Franciaországban. Az alkotmányos monarchia itt anachronismus és absurdum. Azon pillanattól kezdve, midőn a francziák 1830-ban végleg kitagadták régi királyi családokat, mert ugy találták, hogy nem akarja magát alkalmazni a modern eszmékhez, — a republikanismus lón az egyedüli kormányforma, mely összeférhetett az ország jólétével és állandó biztonságával.

Nagy szerencse lett volna Franciaországra nézve, ha a Mac Mahonhoz hasonló katonatisztnek megértették volna ezt s elhatározatlan öszekapcsolták volna sorsukat az 1848 ki republikanismuskéval. De Mac-Mahon 1848-ban ezredes volt, a becsületrend tisztje, konservatív és több efféle. Néma megvetésel szemlélt Lajos Fülöp bukását, melyet a „szabadelvűség“ bűnéül rótt fel, s noha megengedte, hogy az új kormány tábornokká mozdítsa őt elő — mert kegyet soha sem szabad visszautasítani — bizonyosan ragaszkodott azon reményhez, hogy Franciaország nemsokára ismét a „rend kormány“ á-val leend megáldva, mely alatt rendesen oly korábbi kormányt szoktak érteni, a mely rendet csinált az utcákon, de rendtelenséget az ország pénzügyeiben és a közérköléségben.

A császárság helyreállítása ismét késznek találta Mac-Mahont negyedszer is hűséget esküdni s elfogadni minden jót, mit a gondviselés kegyes lesz a császári dynastia után reá halmozni. Lukább szeretett volna Bourbon-restaurációt; de V. Henrik nem lévén vállalkozó ember, III. Napoleon sem volt rosz helyébe.

Mac-Mahon ez időtájtban élte delén állott; erős, izmos, kékszemi alak volt, finom metszésű ajkakkal és hallgatag szájjal, általában a leglovagiasabb embernek ismervé az egész francia hadseregben. Mac-Mahon ezeken kívül azonban még jó tábornok is volt, legalább saját kényelmére nagyon is jó; mert várajtanul magentől heroznegnek érezvén magát, a miért egy korai Sedan-tól mentette meg Napoleonot, ugyanakkor oly embernek vált, a kit szigorúan szemmel tartani határozott el a

„Memorial dipl.“ egy „Németország és Austria“ című cikkében fenntartja azon előbbeni állítását, hogy a bécsi és berlini udvarok közt benső egyetértés uralkodik.

Madrid, jul. 27. Castel bandája a Soragossa és Barcellona közötti vasutat hatalmába ejté; 13 vasuti hivatalnokot foglyul hurozott el, és ezeket 30,000 piaster váltságért követelt. A kiküldött csapatok megverték ezen bandát, melyből 13 embert megöltek, 35-öt pedig elfogtak.

München, jul. 27. A hírlapírók gyűlése elhatározá, hogy jövőben az újságoknál foglalkozó írók is résztvehetnek a hírlapírók gyűlésén; továbbá elhatározatott, hogy a birodalmi törvényhozás előtt a lapok előleges lefoglalásának megszüntetése kéressék és az ide vonatkozó beadványok a német szövetségi kancellárhoz és az austriai birodalmi tanácshoz intézzenek.

A titkos szavazás Angliában.

Most, midőn a titkos szavazás törvényneve lett Angliában, habár egyelőre csak nyolcz évre is, jövőben minden parlamenti és municipális választás titkos szavazás útján eszközendő: helyén lesz talán tüzetesebben szólnunk ezen új választási módrol.

Mindenek előtt ettörteltet a köz felmutatása által történt választás, mely több év óta csak mint tréfa állott fen és gyakorta komoly verekedésekre szolgáltatott okot a különböző jelöltek párhívei között. Az ugynevezett jelölt-nevezés meghagyott ugyan, a jövőben azonban zárt helyiségben fog történni s a helyett, hogy mint eddig, a köznép, akár birt választási joggal, akár nem ily alkalmakkor a főszerepet játszotta, ezután még a választók maguk sem bocsátatnak mind be, hanem a választási előkészlet tagjain kívül csak a különböző jelölteknek s három-három barátjuknak lesz szabad a bemenetel.

A jelöltnevezésre két órai idő engedtetett s egy további óra a jelöltek elleni netaláni reclamások be-nyújtására, melyek fölött a választási előkészlet dönt. Ha csak annyi jelölt nevezetett meg, a hány képviselő választandó s ezek ellen semmi homolyabb kifogás nem vételt jkánybe, a választási aktus minden további eljárás nélkül befejeztetik s a szabályosan megválasztott jelöltek neve közzétetetik. Ha azonban több a jelölt, mint a választandó képviselő, a szavazásra rövid határidő tűzetik ki, mely ideig, ha a megnevezett jelöltek valamelyike meghátrál, az eljárás előlöl ismételtetik.

Ha tehát, mint legtöbb esetben megtörténik, két három jelölt áll egymással szemben, a választási előkészlet gondoskodik a választási helyekről s mindegyik helyre külön előnkséget nevez ki, beszerzi mindonüvé a szavazási ládákat, czédulákat, belyegző gépeket és választási névsorokat.

E választási helyek a jövőben csak kivételesen lehetnek külön e czélra emelt bódék s minden iskola, melyet a parlament subventionál és minden helyiség, mely a

császári kormány s a kit nem is mulasztott el Algirba küldeni, csakhogy eltávolítsa közeléből.

Szegény Algir! Aj ujdonsült herozeg és tábornagy sehogy sem tűrhette itt a szabadelvűsködő rendtelenséget s nyaklított, agyonlövetést hozott napirendre, s arceolta a saját s záratta rakásra a Journalistákat. A fogymetlen gyarmat azonban mindemellétt is dacoskodni mert és hat évi herozegi kormányzás után Algir mint kellemetlen problema kezdett felmagaslani Franciaország előtt, a midőn szerencsére avagy szerencsétlenségre a császári rendőrség közelebbi kellemetlen alattvalókra terelte az ország figyelmét.

Es most, midőn ezen alattvalók kerültek felül, Mac-Mahon Thiers jobbán áll kezét kardjára nyugasztva és hallgatagon. De mire való e hallgatagság? Hát nem ismeri Mac-Mahon azon tény, hogy egy szó töle most, midőn Franciaország kétségbeesetten küzd erejének és jólétének visszaszerzéséért, a legjótékonyabb balzsamként esnék sebeire? Mily eredménye lenne a tervbe vett kölcsönnek, ha kilépne Mac-Mahon e pillanathon köz-társaságának nyilatkozatná ki magát? Az ily nyilatkozat nem foglalna magában semmi esküszegést, semmi hűtlenséget. Azon férfi nem renegát, ki látva hazájának bukását, szemet nyit azon okokra, a melyek e bukást eredményezték.

Egyik oldalon áll egy nagy és nemeslelkű nemzet tulterhelve s emelkedésében egy trónkövetelő horda hazafiatlan celszövényei által gátolva; a másik oldalon áll egy férfi, ki vitésége és erényei miatt méltán tiszteltetik s kinek csak egy szót kellene szólnia, hogy magával ragadja csaknem az egész francia hadsereget a köztársaság zászlója iránti loyaltásra, mely zászló nem egy párté avagy fractióé, hanem az egész francia nemzeté.

Miért nem mondja ki Mac-Mahon e szót? Azt csak nem hiszi, hogy azon kifutetés, melyet egy Bourbon restauratio nyujthat neki, vetelkedhet azzal, mely most nevével mint Franciaország kibékeltetőinek és a francia szabadság megalapítóinak egyik kidomboruló alakjával egybeforhatna.

TÁRCA.

Mac-Mahon tábornagy.

— Életrék. —

„A harmadik köztársaság férfiai“ cím alatt, mint említtük, szemlét indított meg a „D. News“ s közelebbi számában ezeket olvassuk Mac-Mahon tábornagyrol:

Mintegy 47 évvel ezelőtt egy tizenhét éves ifju lépett be a st-cyri katonaiskolába, kinek egyeb érdemei között említésre méltó, hogy egyik francia peer fia volt oly előny, mely ama korban minden egyebet fölöslegessé tett. St-Cyr nem az volt akkor, amivé lett a „bitornak“, azaz III. Napoleonnak idejében: dressirozó hely minden rendű és rangú százados aspiransok számára. Főrangúakkal — Rohanok, Montmorencyk, Harcourtok, Luynekkel volt tele tömve; s ez ifju stuczerék főszorakozása abban állott, hogy vasárnapiokon Párisba rándultak s zavart csináltak a Théâtre Françaiseban, kifutólván Mais kisasszonyt, mint a kit bonapartista érzelműnek gyanítottak, vagy összetűzték az utcákon szabadelvű hírlapírókkal. A fiatal kadet, ki lassankint Thiers főtámaszsza lett Franciaország kormányzásában, talán maga is törte fejt egyszer-mászor ez intézet dormitoriumában, miként köthetne valahogy bele barátaiaval együtt azokba a „lump scriblerekbe“, kik moskoltták K. Károlyt, a „Constitution“-ben s szemtelenül kiadták havi fizetékben „A forradalom történetét“; és valószínű, hogy ha az illető scribler nem igen mutatkozott hajlandónak karddal oserelni fel a tollat, oly terhessé tétetett reá nézve az élet, hogy mindjárt csirájában elfojtotta minden politikai becs-vágyát.

Oly idők voltak ezek, midőn az emberek nem tartották mellénysebbükben meggyőződéseket, hogy szükség esetén itt és ott előrútsák, hanem kokárdaként magasan homlokukra tűzték. Rebecque Constans a „Minerva“ kiadója, jobban ismervé Constant Benjamin név alatt, legalább is egy féluczat párbajt vívón, végre egy vívómestert fogadott fel közzéteendő czikkei aláírására, s látogatói elfogadására és kiélgítésére. Ez az ur aztán egy év alatt öt

helyi adókból tartatik fén, ingyen használható választási helyiségül, az itten okozott tényleges károk és kiadások azonban megterítendőek. A választási helyek egyik végén az elnökség az írnokok s a jelöltek ügynökei foglalnak helyet, mely utóbbiak arra ügyelnek fel, nehogy valaki más helyett szavazzon, a másik végén teljesen elzárt helyiségek vannak, — melyek mindegyike 150 embert fogadhat be, — hol a választók titkon jegyezhetik czéduláikat; e czédulákon minden egyes jelölt neve egymás alatt áll s a választó kereszttel jelöli meg azon nevet, a melyre szavazni akar. Miután e keresztezés az említett zárt helyiségben megtörtént, a választó kimegy a választási elnök elé s az ott álló szekrénybe dobja be czéduláját. Ennek megtörténtével azonnal el kell hagynia a választási helyet.

Megjegyzendő még itt, hogy a választási elnökök csak akkor adják ki az illetőknek a szavazó czédulát, miután meggyőződött, hogy azok valóban bejegyezték a választók névsorába és még eddig nem szavaztak. Három esetben van megengedve, hogy más szavazó jegyét megkeressze: a vakoknak és más phisikailag nyomorékoknál, izraelitáknál szombat napon és az irui és olvasni nem tudó választóknál.

A választásra megszabott órák leteltével — melyeket minden esetben szigorúan meg kell tartani — a szavazási ládák bepecsételtnek és senkinek sem szabad azokat többé felnyitni, nehogy ily módon a választás megtörténte után még czédulát csuszassanak be a ládákba, míg a szavazás megkezdése előtt kötelessége az elnöknek megmutatni a választóknak, miszerint a láda csakugyan üres. Az ily módon bepecsételt ládák az egész megyére kinevezett főelnökhöz küldendők be, ki az azokban levő czédulákat irnokai és az illető képviselőjelöltek ügynökeinek jelenlétében összeszámítja. E számításra vonatkozólag ismét különböző rendszabályok vannak előírva. Mielőtt a választások eredménye meg van állapítva, a főelnök kihirdeti a megválasztott jelöltek nevét s azt az egyes jelöltekre esett szavazatok számával együtt minél előbb hirlapilag közzé teszi.

A választási költségek, a választási elnökök és segédek remunerationójával együtt, mint eddig ugy ezután is a jelöltek terhére esnek; minthogy azonban a szokásos szöszékek s legtöbb esetben a választási bodék építése is eszik, valószínűleg nem lehet szó a jövőben oly mesés összegekről, melyek eddig az angol választásoknál szerepeltek.

Mint láttuk, a hivatalos közbevegyülés mind a választásnál, mind az előkészületeknél taljessen elmarad s a jövő angol választási eljárásra egész Európa a legfeszültebb érdekltséggel fog tekinteni.

Az olasz-porosz-angol-török-osztrák szövetségről.

A „Birz. Vid.” így okoskodik. A szövetség kívánatos volna Poroszországra nézve, mert ennek maholnap valamely francia kormányval, hanem az összes lealázott francia nemzettel kell szembe szállania. Ausztria és Törökország szintén rászorulnak az ily szövetségre, mert Poroszországban vílámháritó eszközök remélnek találni, szláv alattvalóinak önállóságra irányul örekvései ellen; ez pedig kész volna amazoknak a kívánt

segítséget nyújtani, magasab német érdekből s ezen érdek nem lehet más, mint a germanismus határainak kiterjesztése; azaz: az osztrák-szlávoknak elnémesítése. Italia csak a francia klerikális párt előtti félelemből léphetne ezen szövetségbe. Ezek után azon kérdést veti fel az említett lap, vajjon az ötös szövetség, ha valóban létesül, veszélyes-e Francia- és Oroszországra, s különösen a szlávokra vonatkozólag? Nagy önbizalommal tagadólág válaszol; meggyőződése az, hogy Angolország háboru esetében Poroszország segítségére egyetlen egy katonát, vagy hadihajót sem fog küldeni; ugyan ez állitható Olaszországról is, mihiely ez meggyőződik, hogy a köztársasági Franciaországtól Rómára vonatkozólag nincs mit félnie, s igen természetes következtetés, hogy Viktor Emanuel, ha kenyértörésre kerül a dolog, inkább mostani kis lelkü miniszteriumát bocsátja el, semhogy nemzetének rokonszenvével ellenkezőleg a francziák ellen ragadna fegyvert, kiknek érzelmei III-ik Npoleont az olasz egység létesítésére indították. Ausztria és Törökország pedig oly hatalommal való háboruban, mely elnyomott nemzetiségeik irányában meglek rokonszenvével viseltetik hadi tekintetben keletkezendő belháboruk miatt oly parányi jelentőséggel bírnak, oly semmiek, hogy reájok komoly figyelmet, sem érdemes fordítani. Ezen szövetség reánk nézve, írja a „B. V.”, nem veszélyes, de sőt hasznos azáltal, hogy véglegesen fogja vezetni megoldására a keleti kérdést, mely már régi idők óta fogva bíjncsekben tartja az összes Európa politikai és közgazdászati haladását. Ezzel együtt a nyugati szlávok sorsa is véglegesen el fog dőlni, mely iránt Európa eddig oly kárhozatos közönynyel viseltetett.

KÜLFÖLDI HIREK.

A „Patrie” azon hírt hozza, hogy Bazaine pere november előtt nem fog megkezdődni. Érdekesnek tartjuk ezuttal fölemlíteni, hogy a marschali méltóság alapítása óta I. Ferenc alatt, Bazaine a hatodik marschal Franciaországban, ki haditörvényszék elé állítottatott. Az első Rotz marschal, ki országárulással, vagy helyesebben uralkodója: II. János elleni ismételt lázadásával vádoltatott. Retz 1440-ben fölakasztatott s teste megégettetett. A második Byron marschal volt, IV. Henriknek személyes barátja. Byron nem gondolva ez utóbbinak jó tetteivel, Spanyolország királyával összeesküdött az idősebb Bourbonok ellen, IV. Henrik kész volt neki megbocsátani, ha hibáját beismeri, de ő mindent tagadott s Byron 1602-ben a Grève-téren lefejeztetett. A harmadik Marsillac marschal volt, ki 1632-ben Richelieu herceg elleni összeesküvés miatt végeztetett ki, hasonló okokból a negyedik marschal Montmorency is. Az ötödik és leg-híresebb francia marschal, ki kivégeztetett, Ney volt, ki új uralkodója elleni árulás miatt 1815. decz. 7-én lövetett föbe. Bazaine tehát az egyedüli francia marschal, ki az ellenség előtti rosz vezérlet miatt adatik át a haditörvényszéknek.

Mint a „Times”-nak Valenciából írják, a király Valladolidot 22-én 2 órákor hagyá el, s 5 órákor érkezett Burgosba, hol nagy örömmel fogadtatott. A város ki volt világítva. A király 23-án 2 órákor hagyá el Burgos s 5 órákor érkezett Valenciába, hol ugyanazon lelkesült

séggel fogadtatott 24-én onnan Santanderbe kelle indulnia.

Spanyolországban nagy titokban megy végbe a merénylett elkövetői ellen megindított vizsgálat; vagy nem jutottak semmike tudomására, mert eddig még csak gyanu sincs, hogy a gyilkosok mely párthoz tartoznak, illetőleg mely párt által béreltettek föl. Valladolidból, július 21-ről különben a „Times” egy táviratot hoz, mely szerint a kormány a király és Prim ellen elkövetett merénylet okozót fölfedezte, s nagyon örül, hogy a republikánus párt nincs legkevésbé is compromittálva a büntény által.

A „Daily News” newyorki levelezője szerint Gre-eley jelöltsége igen komoly szint kezd felvenni, s míg a mérsékelt irányú politicosok még két hét előtt azon nézetben voltak, hogy a két jelölt kilátásai körülbelül egyenlők, most általánosan azon nézet uralkodik, hogy Greelynek több kilátása van, mint Grantnak.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, július 29. 1872.
— Királyunk ő felségének a német császárral való találkozás — mint Berlinből sürgönyzik — Salzburgban fog történni, a hova a porosz trónörökös is megérkezik akkorra. A két császár azután a trónörökös családját látogatja meg Berchtesgadenben. Welsben a német császárt gróf Crenneville főkamara és Schurda helytartósági főnök fogadja.

— Ő felsége a királynő elismeréssel fogadta el magán-könyvtára részére Milesz Bélának „Fösvény” című regényét, melyet a szerző csinos selyemkötésű diszpeldányban benyújtott.

— Gizella főhercegnő számára völegénye, Lipót bajor hg egy pompás nyaralót épített — menyasszonyi ajándékol. A nyaraló München közelében, a pompás Isar-völgyben, Grünvaldban építettik. Itt egy középkori kastély áll tornyok- és körfalakkal, melyet a hg a mai kor izlésének megfelelőleg alakított át. — A vidék gyönyörű; nagy erdők környezik a helyet s a kilátás oly festői, hogy müncheni művészek nagy előszeretettel keresik fel. A helytől néhány órányira van a stahrebergi tó, melynek bájos partjain tölté Gizella főhercegnő anyja, Erzsébet királynőnk vidám gyermekéveit.

Megválasztott képviselők: 245 deákpárti és 141 ellenzéki. A Deák-párt eddig nyert 55, vesztett 29 kerületet.

Deák Ferencz nagy hazánkba egészségi állapota legkevésbé sem veszélyes, már teljesen föl-épült. Rosszulletét a nagy hőségben tett ut okozta volt. Rátórtól Táplánfalvára utazott Széll Kálmán anyjához. Rosszul érezve rögtön táviratilag hívták meg orvosát dr. Kovács Sebestyént, ki legott oda is utazott, azonban a baj nem volt nagyon komoly s az orvos vissza is tért Pestre azon örömdetes hírrel, hogy semmi veszély sem forog fönn.

Lónyai gróf miniszterelnök ő felsége hívására Ischlbe utazott, hol több rendbeli közleményt nyert a királytól s a porosz koronaörökösnek be lett mutatva, — Ischlből Salzburgba ment, honnét talán már utban van

Páris felé. Kevés ideig fog itt is tartózkodni, mert valamelyik franciaországi furdót látogatja aztán meg s csak augustus végével jön haza.

— Tudományos kutatások. Pesty Frigyes, a magyar tudományos akademia levelezője és a történelmi társulat választmányi tagja fölhatalmaztatni kérte magát a belügyminiszterium által arra nézve, hogy az országos törvényhatósági-, káptalani- és magánlevéltárakban történeti czélú buvárlatokat tehessen, a tudomány érdekében, földolgozható okmányokat lemásolhasson, jegyzéseket, kivonatokat készíthessen és egyáltalán a levéltárakban talált adatokat történelmi szempontból fölháználhassa.

— Mihalovics érsek a közös hadseregbeli tisztek özvegyei és árvái felségellésére létező „Ferencz-József alapítványra ezer, a novigrádi templom felépítésére pedig kétezer forintot adományozott.

— A kolozsvári kereskedő ifjuság felállítandó körháza alap javára 1872. augustus 11-én a „Nemes”-kertben zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti jegyek a meghívók előmutatása mellett augustus 11-én d. e. 9-től 12-ig, d. u. 2-től 4-ig, Nemzeti szálloda 1-ső sz. termében válthatók. Belépti-jegy személyenként 1 frt. Kezdeté d. u. 5 órára. Kedveződen időben falragaszok által lesz hirdelve a vigalom megtartási ideje.

— Vetter tábornok, mint értesülünk, államszolgálatba lép, s altábornagyi rangot fog nyerni.

— A sétatérén felállított „Ringelspiel” ezután csak vasárnap, ünnep- és zenenapokon fog járn. Az árak különbség nélkül ¼ órára 5 krban állítottak meg. Egyes társaságok által előre történt megrendelésre bármikor is használathatik.

— Megjelent a kolozsvári róm. kath. főgymnasium tudosítványa az 1871/2. tanévéről. E tanítézet a kegyesrendiek vezetésé alatt áll. A tanítással foglalkozott 12 egyházi és 1 világi r. tanár e fölött 8 rendkívüli tanár. A beírt tanulók összes száma tett 480-at és pedig osztályonként: az I-ben 75, a II-ban 69, a III-ban 57, a IV-ben 55, a V-ban 76, a VI-ban 55, a VII-ban 49 és a VIII-ban 44; — nemzetiség szerint volt: magyar 227, német 14, román 208, örmény 34; vallásfelekezet szerint: róm. kath. 263, gör. kath. 174, gör. keleti 36, ágostai hitv. 1, ev. ref. 2, héber 4. — A jövő tanév október 1-én kezdődik, a tanulók felvétele szeptember 28., 29. és 30., vagy október három első napjain történik.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Július 27-ről: 5% Metalliques 64.55; 5% Nemzeti kölcsön 71.30. 1860-diki államkölcsön 103.80. Bankrészvények 84.9. Hitelrészvények 329.60. London 111.50. Ezüst 109. — Cs. kir. arany 5.34. Napoleonondor 8.85 1/2.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 81.75. Temesi 81. — Erdélyi 79.25. Horv.-Slavón 84. —

Felölös szerkesztő: Sándor János.

Hivatalos.

Sz. 697 — 1872. 1 — 3 (516)

Arlejtés iródelmény.

A szamosújvári m. kir. orsz. egyetemet körház, épületeinek teljes átalakításához, továbbá az ürléki csatorna és emésztő gödör újóli felépítéséhez szükségesítő összesen 19,224 ft. 59 kraj előirányzott építési munkálatok biztosítása tekintetéből a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszteriumnak folyó hó 18-án 21,213. szám alatt kelt rendelte következtében folyó év augusztus hó 16-án délelőtt 10 órára egy az intézet hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános arlejtés iratik ki, melyre a vállalkozni kívánók azon észrevétellel hívattak meg, miszerint ezen arlejtéshez az előirányzott összeg 5 %-nak banatpénzt leendő letétele után, mely a vállalkozó által 10 %-ra lesz kiegészítendő — mindenképpen hozzá szólat.

Az arlejtésre kiűzött határidőig 10 % banatpénzzel megtehető irások ajánlatok is elfogadhatnak. A banatpénz megfelelő belöldi állam papirokban is letéhető.

A műtani iratok s a szorosabb építési feltételek az intézet hivatalos helyiségében az arlejtés előtt is megtekinthetők.

A m. kir. orsz. egyetemet igazgatósága.

Szamosújvárt, 1872. júl. hó 24-én. Boér János, igazgató.

Nem hivatalos.

1 — 3 (515)

Meghívás.

Az erdélyi honismer-, szász gazdasági-, gazdaság-áldott- takaré-, előlegező- és torná-egyletek, valamint a szász tanító-értekezletnek Meggyesen, a folyó évi augusztus hó 12-től 17-ig tartandó közgyűléseire oly meggyezéssel tesszük meg ezen meghívást, hogy a t. részvenni kívánók bejelentéseiket augusztus 8-ig bezárolágg megmenni sziveskedjenek.

Megyes, július 20-án 1872. Az ünnepély-bizottmány.

Sz. 442 — 1872. 3 — 3 (512)

Hirdetés.

Az országos Károliana-körház és az azzal kapcsolatosan lévő körmeztetek számára a jövő 1872/3. arlejtési évben szükségesítendő kegy-, nyert, tűzifa, mosás, mészolaj és fagygyugyertya biztosítása végett irásbeli ajánlati pályázat iratik ki, és a zártajánlatok beadása utolsó napjait jövő augusztus hó 16-ka illetéki ki. Felhívattat tehát mindazok, kik ezen czikkék valamelyikére vállalkozni készek lennek, hogy ez iránti illető bérteggel ellátott zárt ajánlatokat a fennírt körház igazgatóságát iródeljába a kiirt hatánapig adják be, a hol is egyszerűsített az elválasztandó anyagok mennyi-, s minősége, kiszolgáltatás ideje és a kiállítandó biztosíték iránt is bővebb tudósítást nyehetnek.

A zárt ajánlatok felnyitása jövő augusztus hó 17-én reggeli 9 órákor fog megtörténni és később érkezendő ajánlatok többé nem fognak tekintetbe vétetni.

Az országos Károliana-körház igazgatósági.

Kolozsvárt, júl. 14-én 1872. Dr. Bakonyi József.

GUGGENBERGER PÁL-féle

üzletben

főtér, báró Radák-ház

már több hét óta folytatott s a folyó július hó 15-ig tartani határozott

végeladás

annyira magára vonta a t. cz. közönség figyelmét, hogy azt még f. év augusztus 10-ig meg-

hosszabbítani a tömeges látogatás folytán szükségesnek mutatkozott.

E visszavonhatatlan utolsó határnapig tehát a

végeladás

az eddigi előnyös árak mellett folytatatni fog, s a t. közönségnek így alkalom van nyujtva szükségeit a legkedvezőbb feltételek mellett fedezhetni.

Különösen vidéki kereskedő urak találnak ott árukészleteik beszerzésére ritka előnyös forrást.

7—10 (504)

WIENER COMMISSIONS-BANK

tőzsdé-ügyszobája és váltóirodája

átvesz bármí névvel nevezhető bank-, váltó- és tőzsdé-üzletet.

Megrendeléseket a helybeli pénzről s a vidékről igen gyorsan, színdul és pontosan teljesítetnek, s a tőzsdé-ügyszoba által megvásárolt értékpapirokra és váltókra, tekintettel a pénzpiacz időnkénti állására, a legújányosb feltételek mellett adatik előleg.

Az üzletelvények reggel 9-től este 6 óráig szakadalanul nyitva vannak a közönség számára. 9 — 15 [494]